

Shrnutí k Americe

7 Regionů, které se od sebe liší ... ?

- Kontinent Amerika, Světadíly ... Severní a Jižní Amerika (někdy ještě se přidává Střední)
  - **Bohatý sever**, chudý jih ...
  - **Obyvatelstvo ... indiáni, inuité ... a dnes?**

  - **Moderní dějiny spojeny s kolonizací** = osídlování nového území, většinou násilně, zabíjení původního obyvatelstva ... /Anglie, Španělsko, Portugalsko, Francie ... /

  - **Jih spíše orientace na potravinářský průmysl**, zpracování nerostných surovin, chemický a strojírenský průmysl.
-
- **Původní plodiny** – brambory, rajčata, **kukuřice**, slunečnice, kakaovník, fazole, tabák ...
  - **Dovezeno do Ameriky** skot, pšenice, **kůň**, prasata, slepice, káva ...

  - **Otroci** = z Afriky černošské obyvatelstvo na práci, zrušeno 1865 (dodatek americké ústavy)....

  - **Americký kontinent je bohatý na nerostné suroviny** – ropa, zemní plyn, uran, uhlí.
-

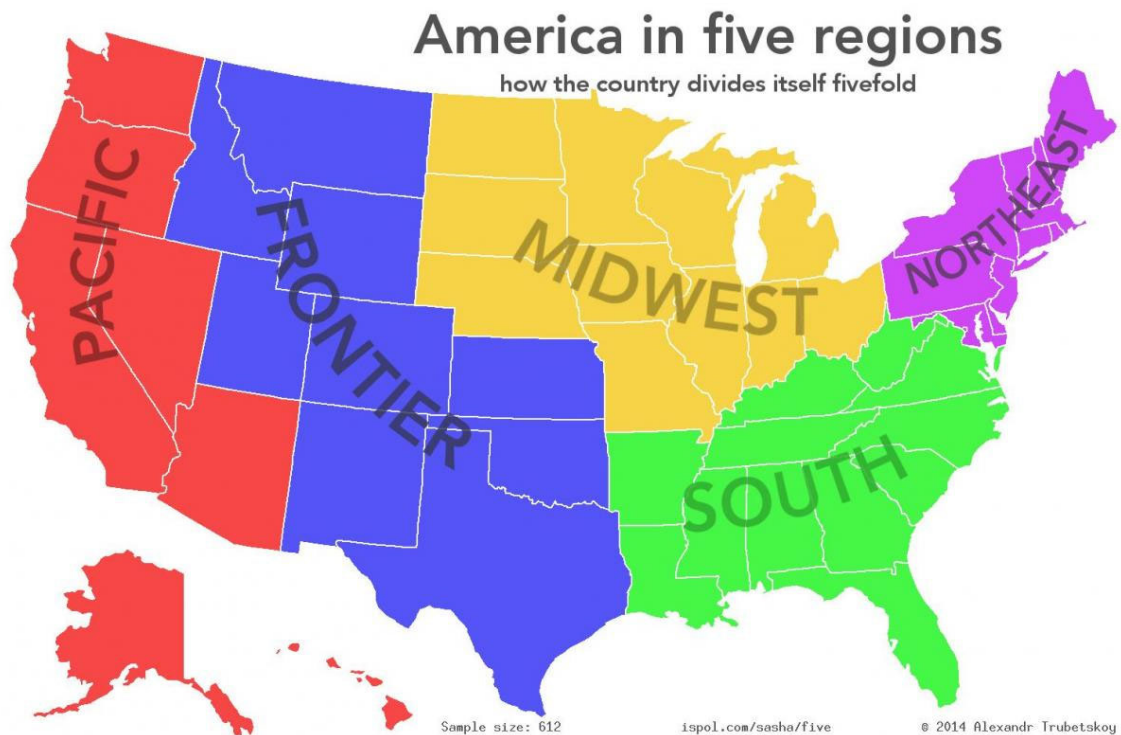
Kanada

- **Svou rozlohou největší stát amerického kontinentu (druhý největší stát světa), velmi členitý PROČ?**
- Krajina rovinatá, pouze na západě Kordillery
- Velké množství jezer
- 36 mil obyvatel, pouze 3 lidé na 1 km²
- **Konstituční parlamentní monarchie**
- 10 provincií, 3 spolková teritoria

- **Dva úřední jazyky;**
- **Velmi vyspělá ekonomika (člen G7(8), NATO);**
- ropa, zemní plyn (zásoby největší po Saudské Arabii), zemědělství na jihu, javorový sirup, uran, **hliník (největší světový výrobce)**, zpracování dřeva, papírenský průmysl
- Pamatovat významné regiony Quebec /francouzština/, Ontario /u jezer/ tahouni ekonomiky, Alberta /ropa Edmonton, Calgary/, Britská Kolumbie za horama /nejkrásnější město světa Vancouver/.
- **Sport především zimní druhy, olympijské hry většinou v medailích na prvním místě, hokej, krasobruslení ... NHL**

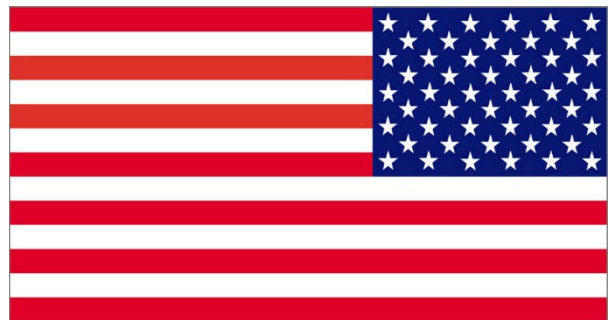
USA Spojené státy Americké

- Svou rozlohou po Rusku a Kanadě jedním z největších států světa.
- Povrchu dominují na západě Kordillery
- V centrální části plošiny a pánve,
- Jih nížiny (Mississippská) a východ (Pobřežní);
- 324 mil. obyvatel, srovnej s Kanadou??

- **Federativní republika**

- 50 států /hvězdy na vlajce/ ... 13 pruhů zakládající kolonie

USA je rozdělena na 50 států + jedno federální území (Washington, D.C.), každá země s vlastní vládou, guvernérem a ústavou /pozor Aljaška a Havajské ostrovy ... najděte ☺/

Hlavní město Washington D.C. = District Columbia

Hlavou státu je Prezident (volen na 4 roky, max.2 funkční období), dále systém 3 oddělených mocí

Původní obyvatelé Inuité a Indiáni. V roce 1776 byli USA ještě britskou kolonií, Thomas Jefferson byl hlavním iniciátorem Deklarace nezávislosti.

- silně zastoupeni afroameričané až 20%;
  - hispánci (španělsky mluvící imigranti);
  - a ostatní imigranti z Evropy, Asie ...
  - většinové náboženství křesťanství /protestanté/;
  - 80 % obyvatel žije ve městech .... Urbanizace
- Megapole spojení velkých měst
(**BosWash** - Boston, Philadelfie, New York
Chipits – Chicago, Pittsburg
SanSan – San Francisko, Los Angeles, San Diego)

Průmysl a zemědělství

- **světová velmoc**, nejrozvinutější stát světa podle tvorby HDP, člen G8
- **zemědělství vývoz do celého světa** (soja, obilniny, tabák).
- pšeničný, kukuřičný, bavlníkový pás /bavlna dnes na ústupu; jih a střed chov skotu, Kalifornie ovoce, zelenina a víno

- obrovské zásoby nerostných surovin /uhlí, barevné kovy, měď, ropa a zemní plyn/

Východní pobřeží

New York /přezdívka Big Apple/ .. sídlo světové burzy, ostrov Manhattan, mrakodrapy, sídlo OSN, počet obyvatel okolo 20 milionů /socha Svobody, Empire State Building, Wall Street, Bronx, Blooklyn/.

Washington D.C. hlavní město Spojených států. Sídlo presidenta (Bílý dům), stojí zde Kapitol (sídllo Kongresu),

Středozápad

Detroit stát Michigan... chemický průmysl, strojírenství /automobily*/, 80% černoši /vysoká nezaměstnanost skoro 14%, zločinnost ... městský bankrot 2013/

*Ford, Chrysler, General Motors

Jih, centrální roviny /zemědělství/

Texas .. Dallas ... chemický a zpracování ropy

Západní pobřeží ... pohoří Kordillery, řada parků, obyvatelstvo soustředěno na pobřeží ... koncentrace elektrotechnického průmyslu ... **Silicon**

Valley ... Silicon Valley je přezdívka nejjihnější části aglomerace San Francisco Bay Area v Severní Kalifornii ve Spojených státech amerických.

STŘEDNÍ AMERIKA

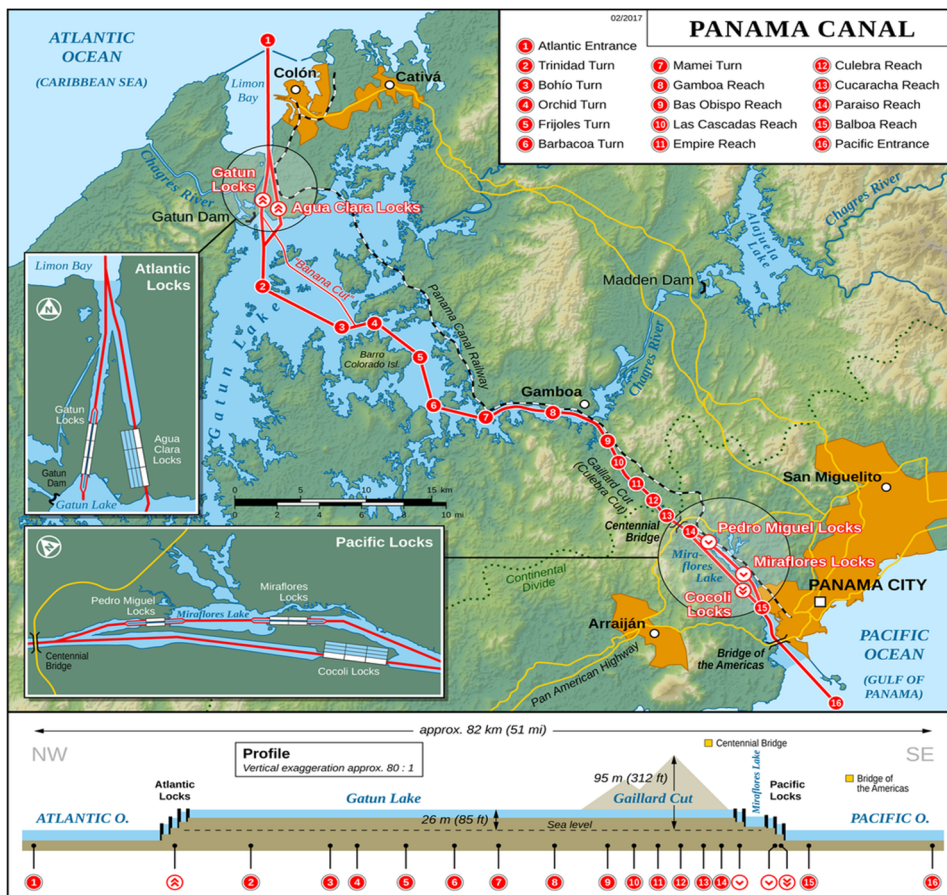
Pevninská Střední Amerika oblast zahrnující státy **Mexiko** (Ciudad de México), **Belize** (Belmopan), **Guatemala** (Ciudad de Guatemala), **Honduras** (Tegucigalpa), **Kostarika** (San José), **Nikaragua** (Managua), **Panama** (Ciudad de Panamá), **Salvador** (San Salvador).

Ostrovní Střední Amerika tvořena státy ležícími převážně na ostrovech **Velkých Antil** – **Kuba** (Havana), **Jamajka** (Kingston), **Haiti** (Port-au-Prince), **Dominikánská republika** (Santo Domingo) a **Portoriko** (San Juan).

Střední Amerika char.rysy

- **pevninský most** mezi Severní a Jižní Amerikou;
- dělí Ameriku na **bohatý sever a chudý jih**;
- kolonizováno **Španěly**, španělština úřední jazyk;
- většina obyvatel **mulati, mestisové (latinas, hispánci)**;
- **obyvatelé věříci vyznávají římsko-katolickou víru**;
- povrch **hornatý, s řadou činných sopek**;
- subtropické, ale převážně **tropické podnebí (min.20 °C)**;
- hlavní složkou hospodářství je **zemědělství ... plantáže**
- doprava **Panamský průplav** (až 14 000 lodí ročně)
- **nejvyspělejší ze zemí je Mexiko**;
- nerostné suroviny, barevné kovy, ropa a zemní plyn

Mexiko (Spojené státy Mexické)

- řadíme do Střední Ameriky z důvodu kultury a dějinám;
- **hospodářsky však napojeno na USA a KANADU (až 70%)**
- **spolek NAFTA** (Severoamerická zóna volného obchodu)
- hlavní město **Ciudad de Mexiko** (20 mil.obyvateľ);
- **většina obyvatel žije v náhorních plošinách (celkem 124 mil), mesticove 60% (hispánci, latinas);**
- **federativní prezidentská republika** (prezident, kongres, senát), 31 spolkových států;
- nerostné suroviny **zlato a hlavně stříbro** (20% světa);
- **plyn a ropa** na východním pobřeží (Mex.záliv);
- **proslulá mexická kuchyně** (tacos, burrito, nachos ...)
- kaktus (typický pro mexiko, je i na vlajce)
- **MAYOVÉ, Aztekove, Toltekove /poloostrov Yukatan/**

Rum – výroba z **cukrové třtiny**, kvašením a dále destilací.

Cukrová třtina hlavní plodina

v tropických destinacích.

Roste při 30°C.

Třtina dovezena z Evropy Kolumbem (Haiti, dále Kuba, Mexiko, Brazílie). **U nás se cukr vyrábí z cukrové řepy.**

Rum – světlý anebo tmavý (odstín od zrání v dubových sudech).

JIŽNÍ AMERIKA

Jižní část amerického kontinentu, dělicím místem je **hranice mezi Panamou a Kolumbií**. Od 16.století (až do 19) zcela rozdělen pod **Španělskou a Portugalskou zprávou do kolonií**. Proto **jazyky španělština a portugalština**. Dnes 12 nezávislých republik a 3 závislá území.

Geografické rozdělení (do 3 regionů Jižní Ameriky)

Andský region (v okolí And) je tvořen 4 státy – **Kolumbie** (Bogotá), **Ekvádor** (Quito), **Peru** (Lima), **Bolívie** (Sucre).

Oblast Brazílie a okolních států – **Brazílie** (Brasília), **Venezuela** (Caracas), **Francouzská Guyana** (Cayenne), **Surinam** (Paramaribo) a **Guyana** (Georgetown).

Země jižního cípu (CONO SUR)

SUR – **Chile** (Santiago de Chile), **Argentina** (Buenos Aires), **Paraguay** (Asunción) a **Uruguay** (Montevideo).

Andské státy

je tvořen 4 státy, – **Kolumbie** (Bogotá),
Ekvádor (Quito),
Peru (Lima) a **Bolívie** (Sucre).

Leží na západním pobřeží jihoamerického kontinentu,
charakteristickým znakem jsou **pohoří ANDY** okolo 6tis.m

- studené mořské proudy (Humboldtův, Peruánský)
- málo srážek, sušší vzduch (poušť Atacama 1000 km)
- **ve vnitrozemí tropický deštný prales (Amazonka)**
- obyvatelstvo roste směrem k pobřeží
- původní obyvatelé /díky Andám/, přežily kolonizaci
- dále míšenci **MESTICI** (indiáni a Evropané);
- **dávná civilizace říše Inků**
- vysoká nadmořská výška;
- **typické hospodářské zvíře**
lama a ovce ...
- poslední dobou těžba mědi,
zinku, ropa, zemní plyn ...
- **turistika (památky dávných**
indiánských civilizací)
- španělština, křesťanství, tradice
- **tradiční zemědělství, až 3000 m.n.m**
- pastviny pro lamy a ovce
- **kokainovník pravý, koka viz dále.**
- populární sport fotbal.

kokainovník

Brazílie je největším státem Jižní Ameriky, 5 největším státem světa (Rusko, Kanada, USA, Čína).

- **federativní republika, hl.město Brasília**
- úřední jazyk **portugalština**
- **leží zde největší tropický deštný prales /Amazonský/**
- je členem **G20, zóna volného obchodu, BRICS.**
- **většina obyvatel ve velkých městech**
- Sao Paulo, Rio de Janeiro (75%) socha Krista;
- **kolonizace 1500 Portugalskem, zlato, diamanty**
- obyvatelé potomci kolonistů, mestici, mulati
- **favely (chudinské čtvrti na okrajích měst)**
- **zlato, železná ruda, kaučuk, bauxit ...**
- **káva, tabák, kakao, pomeranče, banány, sója, cukr**
- **fotbal**

Amazonka (Bílá řeka, Velká řeka), oblast Amazonie

- nejdelší a nejvodnatější řeka světa 6 – 7tis.km
- pramení v Peru, pak stéká ke Kolumbii a Brazílii
- hlavní tok v **Amazonském pralesi**
- základní tok okolo rovníku (hodně srážek)
- šířka toku je od 2 km do 80 až 150 km

**Země jižního
cípu – také
někdy
označované
jako jižní roh**

**- Argentina,
Paraguay,
Uruguay, Chile.**

**Charakteristické
zužování
směrem k jihu,
západní pobřeží
členité (fjordy
od ledovců)**

- **Laplatská nížina a Patagonie**
- **většinou subtropický a mírný podnební pás**
- **západ chladnější díky Andám a Humboldtovu proudu**
- **krajina bohatá na nerostné suroviny**
- **obyvatelstvo Argentiny a Uruguaye je soustředěno do zálivu La Plata**
- **obyvatelé většinou potomci bělošských přistěhovalců (kreolové)**
- **vysoká střední délka života a životní úroveň**
- **průmysl hlavně v Argentině a Chile**

Argentina je hospodářsky vyspělým státem Jižní Ameriky, centrem je oblast La Platy a Buenos Aires /hl.město/.

- **presidentská federativní republika,**

- úřední jazyk španělština, katolíci.
- **kolonizace Španělskem, dále emigranti z Evropy (Itálie);**
- **největší země mluvící španělsky**
- známa svým zemědělstvím, hovězí maso (gaučové v pampách), ovčí vlny a kůže;
- **většina obyvatel v oblasti La Plata a přilehlé pampy;**
- dobré počasí, srážky – obilnice světa, chov skotu ...
- **víno (červené) zrající na svazích And;**
- Argentinu dělíme na úrodnou a obydlenu pampu, pak neobývané roviny Patagonie a skalnaté Andy;
- **průmyslová centra Buenos Aires a Córdoba /60% obyvatel ve městech - urbanizace, v Patagonii však velmi málo/;**
- diktátorské vlády ve 20.století /Juan Peron ... muzikál Evita Andrew Lloyd Webber, také zfilmováno Evita s Madonou v hlavní roli/.
- **Aconcagua nejvyšší hora Ameriky téměř 7tis.m**
- slumy (chudinské čtvrti na okrajích měst)
- **Nejznámější Argentinský tanec – TANGO**